

Samenvatting van de preek over zondag 34, vraag en antwoord 92 en 93 van de Heidelbergse catechismus

Lezen: Exodus 19 : 1 – 20 : 2

Wetten ervaren wij in de regel niet als aangenaam. We hebben het gevoel dat we in onze vrijheid worden beknot. Dat geldt ook in onze houding tegenover de wet van God.

Maar Psalm dichters jubelen juist over Gods wet! Wie Christus toebehoort, krijgt ook de wet van God lief.

Thema: *de wet van de Verbondsgod*

1. de HEERE toont in die wet genade

Exodus 19 (het hoofdstuk over de wetgeving) is een indrukwekkend gedeelte. Als we beseffen wat daar gebeurt, zullen we ervoor bewaard worden om te wennen aan het heilige.

Op welk moment heeft de Heere Zijn wet gegeven? Zeven weken na de uittocht uit Egypte. Het volk was bevrijd om Hem te dienen. Maar ze brachten er niets van terecht.

En dan herinnert de Heere hen aan Zijn trouw en genade, en van daaruit aan de opdracht die het volk heeft (Ex. 19 : 4 en 5).

Dan komt de wet. Op een majesteitelijke manier, die het volk verschrikt. Opdat ze Godskennis en zelfkennis leren.

Toch is de wet voluit openbaring van Gods genade. 'Ik ben de HEERE, uw God'. Het gaat dus om de wet in het kader van het genadeverbond dat de Heere met Abraham en Israël sloot. Ook wij mogen daar nu bij horen (Ef. 2:11-13). Daarom werden we in Zijn Naam gedoopt.

De rijkdom van Gods verbond ligt hierin, dat deze wet voor Gods verbondsvolk in het raam van de genade wordt gezet. Wie het buiten die genade zoekt, zal merken dat de wet zich tegen hem keert: 'Vervloekt...!'

Binnen het raam van de genade staat God Zelf borg voor de vervulling van de wet – in Christus. En Hij belooft – de doop is er het teken van – Zijn Geest Die de wet in het hart van Zijn volk schrijft.

De Heere rekent ermee dat het leven van Zijn volk beneden de maat blijft. Daarom stelt Hij meteen na het geven van de tien geboden de offerdienst in, heenwijzend naar het bloed van Christus dat de zonde wegneemt.

Wat is er nu voor nodig om werkelijk te leven uit de genade van dit verbond?

Wedergeboorte!

Er lopen in Israël dan ook twee lijnen: er zijn er die van de Heere hebben geleerd om te leven uit dit verbond. Er zijn er helaas ook die de liefde tot de Heere missen.

Dat is vandaag niet anders. Dan is hartelijke bekering nodig: de innerlijke overgave aan de God van je doop.

Zo komen Gods geboden in een ander licht te staan: om die te doen uit dankbaarheid; om bij de genade te blijven.

Voor ons wijst het op de verlossing uit het slavenhuis van de zonde (zie Joh. 8:36).

Let op het verschil in de plaats van de wet in zondag 2 en zondag 34. Zondag 2: de wet onthult onze zonde, veroordeelt ons en drijft ons zo naar Christus. Zondag 34: de aanklagende stem van de wet is tot zwijgen gebracht. De wet zegt: zorg dat u in Christus blijft; dan heb ik niets meer van u te eisen. De wet dus in het kader van de dankbaarheid.

De wet is nu een handvat om mijn leven te wijden aan Zijn lof.

Als ik er maar niet op eigen houtje mee aan de slag ga – dat wordt wetticisme. Wie gelooft, staat niet meer onder de (vloek van de) wet, maar is van een andere Man geworden: van Christus (zie Rom. 7:1-4).

Daarom: niet de handen uit de mouwen (verdiensten), maar de handen gevouwen: Psalm 119:4 en 5.

2. daarin wordt liefde gevraagd

Vier geboden op de eerste, zes geboden op de tweede tafel van de wet: de verhouding tot God en de verhouding tot de naaste.

Ze horen bij elkaar. In een tijd van humanisme mogen we de eerste tafel van de wet niet vergeten. Maar we kunnen ook zo de nadruk op de verhouding tot de Heere leggen, dat we de verhouding tot onze buurman vergeten. Zie 1 Joh. 4:20.

Gods wet houdt de liefde tot God en tot de naaste altijd bij elkaar.

Ook de volgorde mag ons niet ontgaan. De zonden tegen de tweede tafel van de wet worden in het algemeen zwaarder aangeslagen dan die tegen de eerste tafel. Maar Jezus zegt: God liefhebben boven alles is het eerste en grote gebod. En het tweede, daaraan gelijk (op één lijn daarmee) is: u zult uw naaste liefhebben als uzelf.

Liefde gevraagd! Zie het doopformulier: 'Zo worden wij ook weer door God door middel van de doop vermaand (onderwezen) en verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid...'

Is dat ons antwoord op de God van onze doop?

Ouders zijn geroepen hun kinderen de wet van God in te prenten (Deut. 6:6 en 7).

Doop, christelijke opvoeding en Gods wet hebben alles met elkaar te maken.

Enkele vragen voor persoonlijke of gemeenschappelijke bezinning

1. Hoe zou het komen dat allerlei mensen een beetje geprikkeld raken als het over de wet van God gaat? Hoe beleeft u dat zelf?
2. Wat gebeurt er als we de wet van God losmaken van het opschrift boven de wet ('Ik ben de HEERE, uw God...')?
3. Wat is volgens u wetticisme? Kunt u daar uitingvormen van noemen?
4. Iemand zei eens: je mag Gods geboden ook lezen als beloften. 'U zult niet...' in de zin van: 'Ik, de Heere, zal maken dat u niet zult stelen, doodslaan,' enz. Bent u het daarmee eens? Lees ter afsluiting van deze vraag eens Ezechiël 36:26 en 27.
5. Op welke manier kunnen ouders hun kinderen de wet van God 'inprenten' (Deut. 6:7)?

Voor de kinderen:

Wat wordt er elke zondagmorgen in de kerk na de eerste Psalm in de dienst voorgelezen?

Waarom gebeurt dat? Lees eens Mattheüs 22:37-40 en beantwoord dan de volgende vragen:

- met wie praat de Heere Jezus hier?
- waarom stelt die man aan Jezus deze vraag?
- wat is het belangrijkste in de hele wet van God?
- wat hebben wij nodig om volgens Gods wet te kunnen leven? Lukt dat helemaal?